

PRACOVNÍ LIST – PETR BEZRUČ A ORTEL SAMOTY

(Pro žáky II. stupně ZŠ)

Zdenka Tomášková, rozená Kadlecová se narodila 22. 10. 1929 v Zámečku u Kroměříže. Ve svých 12 letech se přestěhovala se svými rodiči do Kostelce na Hané, kde poznala básníka Petra Bezruče. Později vystudovala Univerzitu Palackého v Olomouci, obor psychologie. Stala se osobní sekretářkou Petra Bezruče, kdy pečovala o jeho soukromí i dílo. Aktivně se účastnila desítek besed, rozhlasových pořadů a dokumentárních filmů, týkajících se Petra Bezruče. Také o něm napsala vzpomínkovou knihu, kterou nazvala „Ortel samoty“. Památníku Petra Bezruče v Opavě věnovala soubor dokumentů o Petru Bezručovi a jeho aktivitách v posledních letech života. U příležitosti životního jubilea jí byla v r. 2020 udělena Cena města Opavy. Dnes žije Zdenka Tomášková na Javořině mezi Bílou a Starými Hamry.

Úryvek z knihy „Ortel samoty“ (str. 96)

Starý pán byl jedním z nejbystřejších pozorovatelů svého okolí. Zde se projevila vlastnost ve vysokém věku dosti neobvyklá a dosud přehlížená: schopnost kreativity. Starý pán je ve své podstatě hravý jako dítě. Svědčí to vždy o dobré zdravotní kondici.

Jeho slovník obsahoval řadu slov, která postihovala podstatu nebo základní vlastnosti věcí i osob, jindy staříčkův vztah. Za všechny (je jich velmi mnoho): kraslič = holič, půvabník nebeský = slunce, tragač samohybný = automobil. Sám sebe překřtil na Starého ještěra, světničkám, co obýval, říkal jeskyňky nebo ještěří sluj. Okolí obdarovával drobnými dárky, které ukrýval do obalů doprovázených nejrůznějšími verši, kolážemi a kresbami.

V krabičce od léků velikosti zápalek byla vložena hašlerka, tvrdý bonbon nebo lízátko a nahoře droboučkými písmeny vepsáno: „*Spěš, dárečku, spěš, Lištičku potěš – pozdravení starý (Jež).*“

Úkoly:

1. Jaká vlastnost Petra Bezruče je popisována v úryvku a jak se u něho projevovala? Zaznamenej.

-----

2. Jak nazýval slunce?

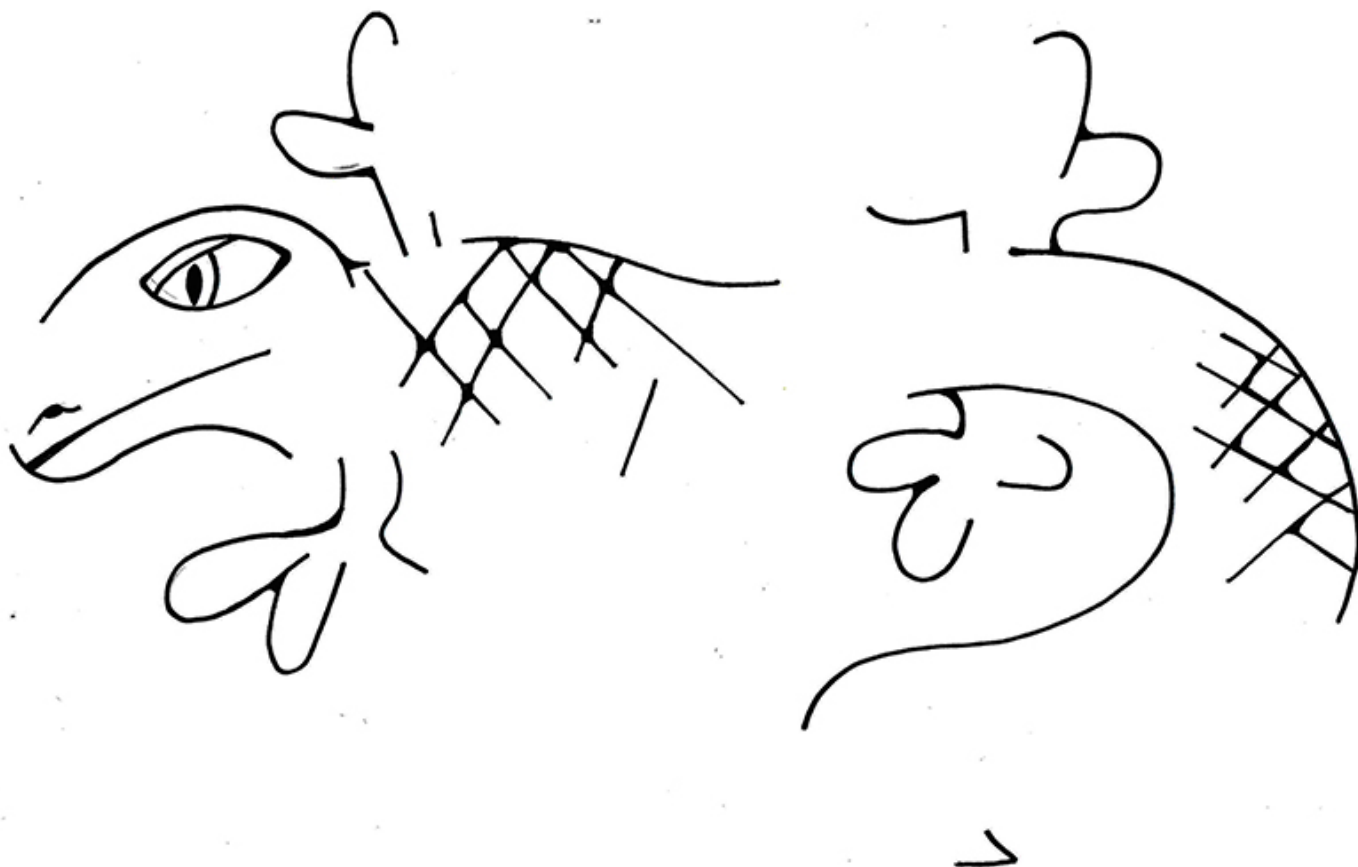
3. Jak říkal automobilu?

-----

4. Co znamenalo slovo kraslič?

-----
5. Jaké pochutiny básník daroval svému okolí?
-----

6. Petr Bezruč měl přezdívku „Starý ještěr“. Dokresli chybějící část těla ještěra.

(Použitá literatura: Tomášková, Zdenka. *Ortel samoty*. Brno: Doplněk, 2003. 200 s.)